

Från insikt till handling

En satsning på språkutveckling i Jönköpings kommun

Språkutvecklingssatsning

Kartläggning

Start ht-22

Arbeta språkutvecklande

Tidiga insatser

Språkpedagoger

Språkplan

Följeforskning

Syfte

Ökade
möjligheter att
fullfölja sina
studier

Förutsättningar
till en
medvetenhet
och stolthet
över
flerspråkighet

Förutsättningar
till ett aktivt
deltagande i
ett
demokratiskt
samhälle

Elevmål

I slutet av vårterminen i årskurs 1 ska eleven nå målen i Avstämning i Nationellt bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling.

Eleven har knäckt läskoden och visar förståelse för innehållet

Eleven har börjat skriva för att uttrycka sig

LegiLexi

Språkpedagog

Undervisning och undervisningsutveckling

Språkpedagogen ska:

- Identifiera utvecklingsbehov i alla verksamheter
- Initiera och stödja utvecklingsarbete
- Sprida kunskaper och erfarenheter
- Stödja elever

Följeforskningen

- ▶ Syfte: Organisation, förändringar i praktiken, framgångsfaktorer & utmaningar
- ▶ Augusti 2022 - våren 2025
- ▶ Enkäter, intervjuer, annat material
- ▶ Återkoppling
- ▶ Frågorna i följeforskningen

Ny profession ska leda ett förändringsarbete

Delrapport 3, följeforskning språkutveckling Jönköpings kommun

Medvetenhet

- ▶ Medvetenhet i form av påminnelse
- ▶ Medvetenhet i form av bekräftelse
- ▶ Medvetenhet i form av förändring

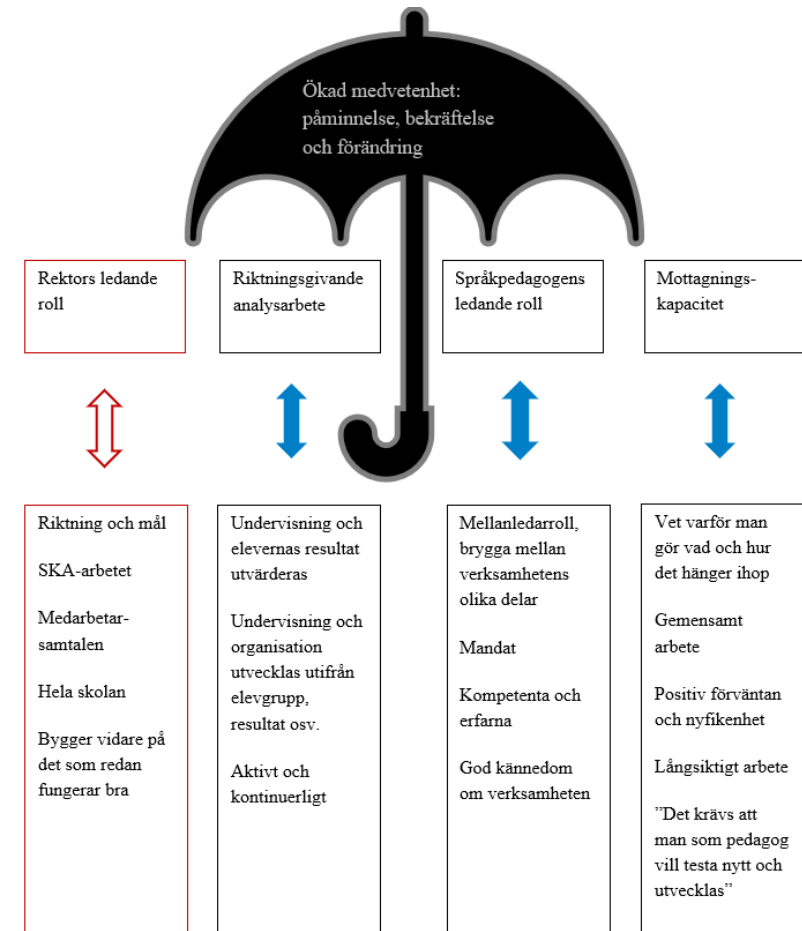
Fyra praktikförändringar

Rektors ledande roll

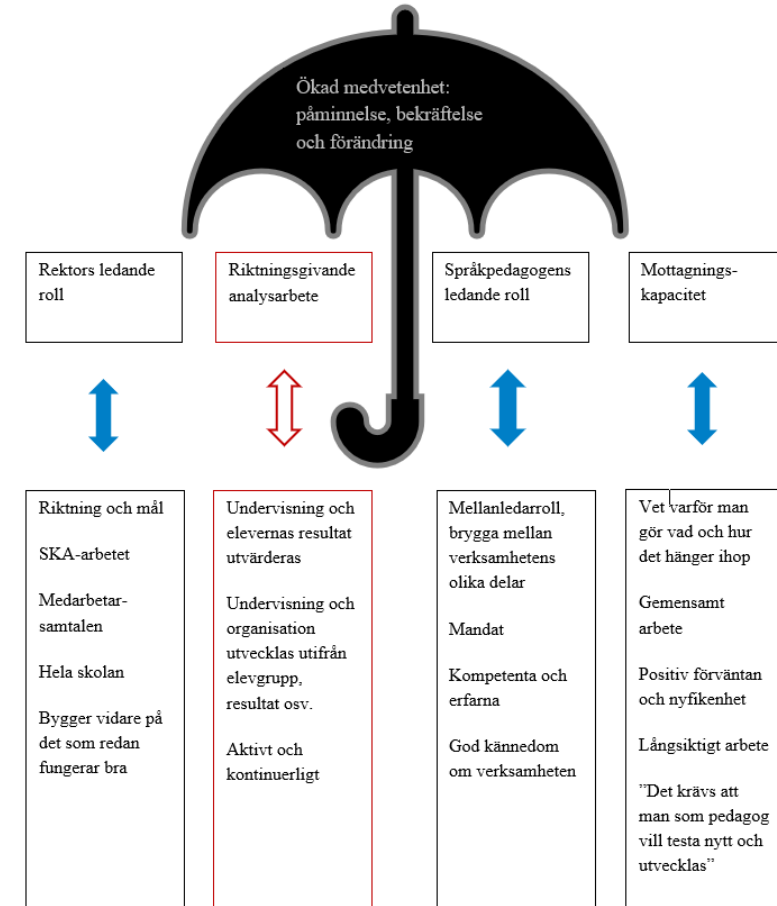
- ▶ Riktning och mål
- ▶ SKA-arbetet
- ▶ Medarbetarsamtalen
- ▶ Hela skolan
- ▶ Bygger vidare på det som redan fungerar bra

(jfr. Fullan 2007; Håkansson & Sundberg 2016; Nehez & Blossing 2022).

Riktningsgivande analysarbete

- ▶ Undervisning och elevernas resultat utvärderas
- ▶ Undervisning och organisation utvecklas utifrån elevgrupp, resultat osv.
- ▶ Aktivt och kontinuerligt

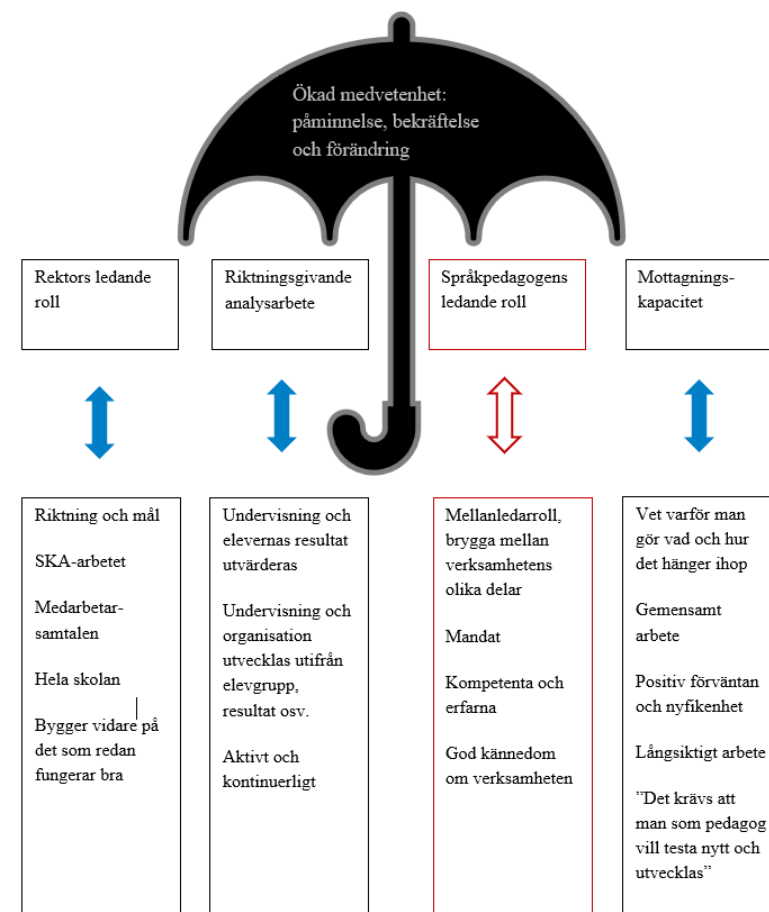

(jfr. Rönnberg & Håkansson, 2021; Svedberg, 2022).

Språkpedagogens ledande roll

- ▶ Mellanledarroll, brygga mellan verksamhetens olika delar
- ▶ Mandat
- ▶ Kompetenta och erfarna
- ▶ God kännedom om verksamheten

(jfr. Gyllander Torkildsen & Nehez, 2023).

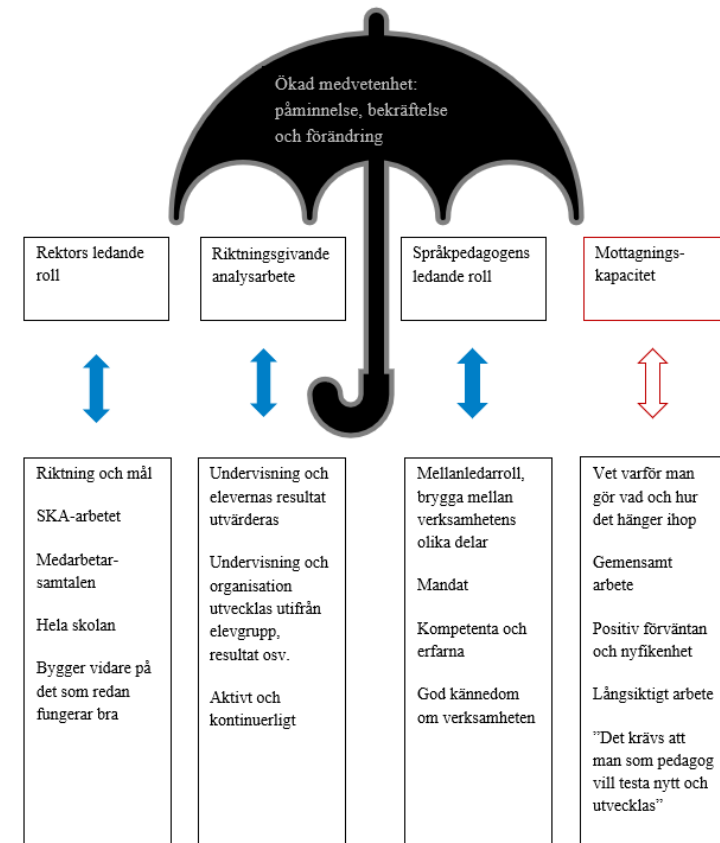

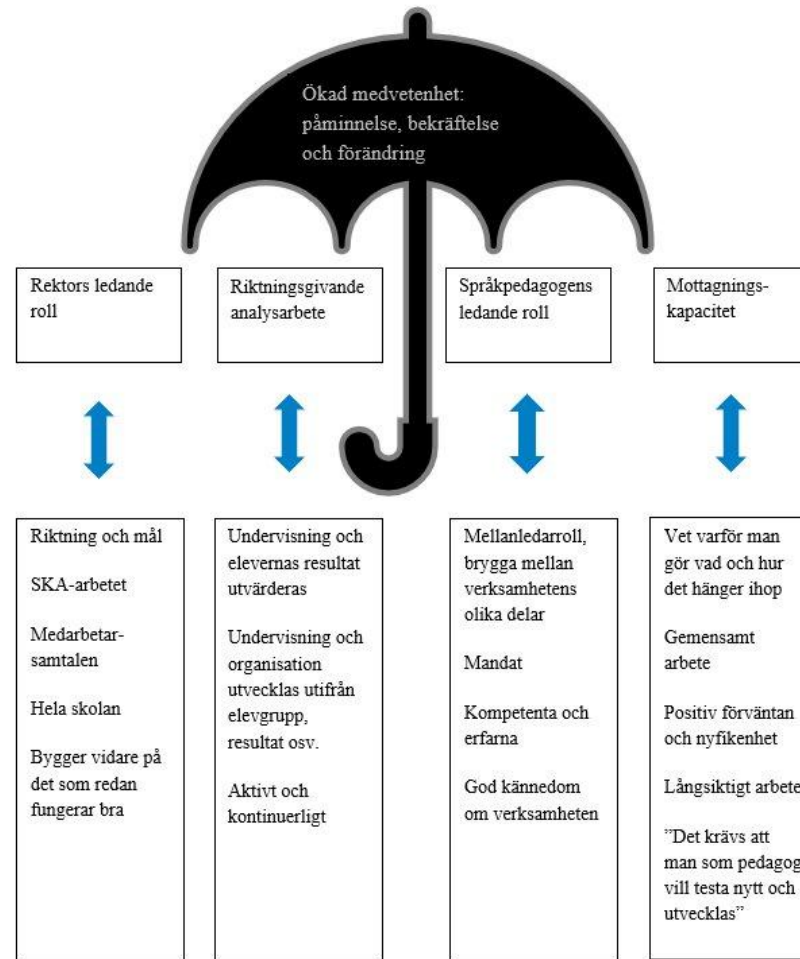
Mottagningskapacitet

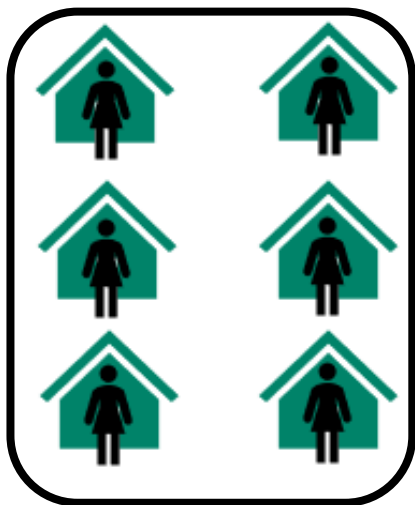
Att veta, vilja, våga, göra

- ▶ Vet varför man gör vad och hur det hänger ihop
- ▶ Gemensamt arbete
- ▶ Positiv förväntan och nyfikenhet
- ▶ Långsiktigt arbete
- ▶ "Det krävs att man som pedagog vill testa nytt och utvecklas"

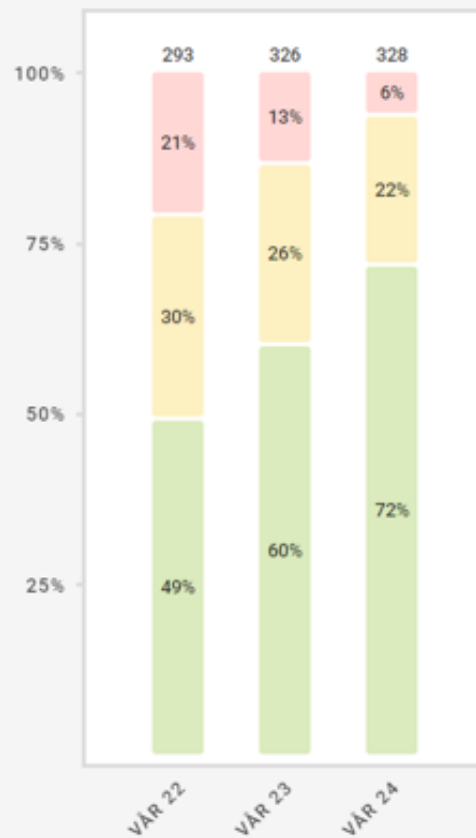
(jfr. Liljeberg 2020; Håkansson & Sundberg 2020; Skolverket 2013).

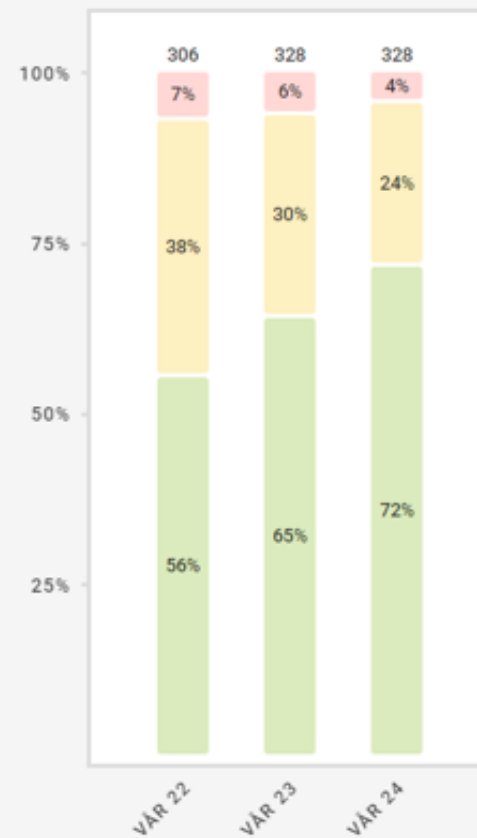

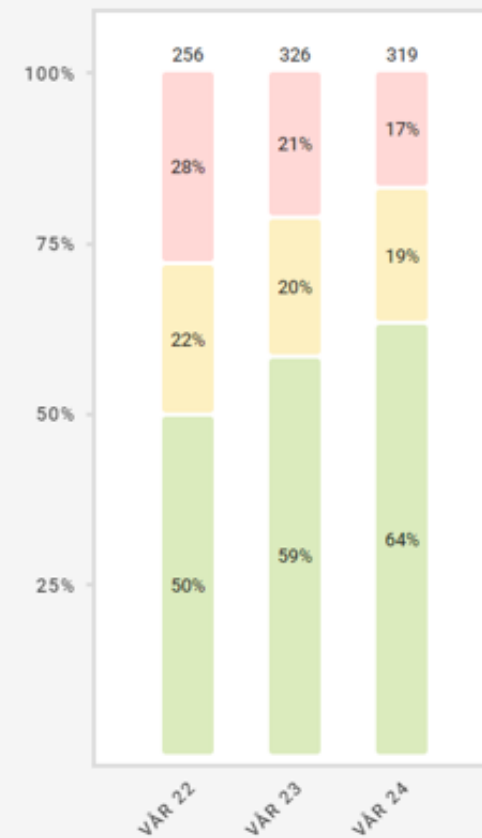
AVKODNING

SPRÅKFÖRSTÅELSE

LÄSFÖRSTÅELSE

Avslutning

“Take home message”

- ▶ Medvetenheten är en nyckel
- ▶ Tid för initiering, implementering och institutionalisering
- ▶ Praktikförändringarna är generaliserbara till andra förbättringsarbeten

Allt fler förstaklassare knäcker läskoden redan i första klass. Foto: Johan Nilsson / TT

Fler skolelever i Jönköping lär sig läsa redan i första klass

PUBLICERAD IDAG 11:29

Satsningen på språk i Jönköpings skolor har lett till att fler elever lär sig läsa redan i första klass. Resultaten visar att 71 procent nu når målen. När satsningen startade 2022 var siffran 54 procent.

– Att tidigt knäcka läskoden är avgörande för att klara hela skolgången på ett bra sätt, säger Emma Simonsson, som är verksamhetsutvecklare på utbildningsförvaltningen i Jönköpings kommun.

Referenser i urval

- Blossing, U. (2008). *Kompetens för samspelade skolor – om skolorganisationer och skolförbättring*. Studentlitteratur.
- Blossing, U. (Red). (2020). *Rektor i fokus. Kunskap, värden och verktyg*. Studentlitteratur.
- Cummins, J. (2021). *Flerspråkiga elever. Effektiv undervisning i en utmanande tid*. Natur & Kultur.
- Gibbons, P. (2022). *Stärk språket stärk lärandet. Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för och med andraspråkselever i klassrummet*. Studentlitteratur.
- Gyllander Torkildsen, L. & Nehez, J. (2020). *Att leda utvecklingsprocesser i förskola och skola*. Studentlitteratur.
- Haglind, T., & Simonsson, E. (2004). *Språkpedagogen leder språkutveckling i en förändringsprocess – en longitudinell intervention med språket i fokus*. Konferensbidrag: Skriv! Les! Stavanger 7-8 maj 2024.
- Haglind, T. & Simonsson, E. (2025). *Success Factors and Challenges in a Language Development Change Process in Primary School: A Longitudinal Analysis*. The Nordic Educational Research Association (NERA 2025), Helsingfors, Finland, March 5-7, 2025, Proceedings.
- Håkansson, J. & Sundberg, D. (2016). *Utmärkt skolutveckling. Forskning om skolförbättring och måluppfyllelse*. Natur och kultur.
- Katz, S. & Ain Dack, L. (2017). *Professionsutveckling och kollegialt lärande*. Natur & Kultur.
- Kemmis, S. (2009) *Action research as a practice-based practice*, *Educational Action Research*, 17:3, 463-474, DOI: [10.1080/09650790903093284](https://doi.org/10.1080/09650790903093284).
- Kemmis, S., Wilkinson, J., Edwards-Groves, C., Grootenboer, P., & Bristol, L. (2014). *Changing Practices, Changing Education*. Springer.
- Läsa Äger. (2025). *Det här är Läsa Äger*. <https://lasaager.se/>
- Nehez, J. & Ulf Blossing, U. (2022) Practices in different school cultures and principals' improvement work, *International Journal of Leadership in Education*, 25:2, 310-330, DOI: 10.1080/13603124.2020.1759828.
- Pedagog Jönköping. (2025). *Läsa Äger*. <https://pedagog.jonkoping.se/tema/sprakutveckling/lasa-ager>
- Pedagog Jönköping. (2025). *Språkutveckling*. <https://pedagog.jonkoping.se/tema/sprakutveckling>
- Skolverket. (2022). *Läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet: Lgr22*. Skolverket. <https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/laroplan-lgr22-for-grundskolan-samt-for-forskoleklassen-och-fritidshemmet>

Tack!

Therése Haglind
Utvecklingsstrateg
therese.hagling@jonkoping.se

Emma Simonsson
Verksamhetsutvecklare
emma.simonsson@jonkoping.se

Från insikt till handling

En satsning på språkutveckling i Jönköpings kommun

